

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

26.05.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В Україні відзначають День слов'янської писемності та культури. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Ніно Катамадзе вручили орден княгині Ольги. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Історії героїв повинні стати взірцем у вихованні нового покоління українців – генерал-майор Гордійчук. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В українських медіа та кіно до 2014 року майже не розповідали про наших військових – медіа експерт. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Письменник Дністровий: Потрібно на державному рівні популяризувати героїв війни. – Інф.](#)

Медіа

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Незалежні регіональні видавці України здобули найвищу нагороду міжнародного конкурсу. – Інф.](#)

Регіональна культурна політика

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. У столичному конкурсі «Мистецький горизонт» взяли участь півтори тисячі юних киян, – Вікторія Муха. – Новосвітня К.](#)

Театр

[NV. – 2025. – 23 трав. Замість скандального Білоуса. Молодий театр очолив театральний режисер Станіслав Мойсєєв. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Станіслав Мойсєєв очолив Молодий театр. – Скотнікова О.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Молодий театр у Києві очолить Станіслав Мойсєєв. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. Київський Молодий театр очолить режисер Станіслав Мойсєєв. – Думан В.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Київський балет танцює у стилі Бурнонвіля: у столиці відбулася унікальна мистецька подія. – Асадчева Т.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. «Наталка Полтавка» святкує 20-річчя на сцені Театру Франка. – Резніченко В.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. На вокзалі у Чернівцях зіграли виставу для](#)

[ветеранів і туристів. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Простір натюрморту: у столиці триває виставка закарпатської художниці Ангеліни Гафинець. – Катаєва М.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. В Українському домі стартувала виставка «ПроЗорі»: спадщина митців, що формували культурне обличчя Києва. – Резніченко В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. У Києві презентували документальний фільм про українську війну, яку зняв французький режисер. – Марків Н.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В Одесі знімають художній фільм про Олександра Довженка. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 трав. У МКСК відбулася зустріч з продюсером фільму «Камінь, папір, ножиці» про війну в Україні. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 23 трав. New York Festivals 2025: фільм про масові вбивства в окупованій Бучі отримав «золото». – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Фільм-розслідування «Буча. Вбивство самооборонця Побігая» отримав нагороду у США. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 23 трав. Фільм про масові вбивства в Бучі здобув золоту нагороду телекінопремії New York Festivals. – Гриненко В.](#)

[NV. – 2025. – 23 трав. Останнє кохання у Всесвіті. Вийшов трейлер українського науково-фантастичного фільму «Ти – космос». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Вийшов тизер історичного пригодницького фільму «Троє». – Інф.](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Еволюція доступності культури \(Чому нам варто переймати міжнародний досвід пристосування пам'яток архітектури?\). – Корнійчук Б., Хілько Н.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Бібліотеки та музеї столиці стають безбар'єрними: що зроблено. – Новосвітня К.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Київ впроваджує в закладах культури альтернативний інформаційний супровід: де і що зробили. – Новосвітня К.](#)

Література

[NV. – 2025. – 23 трав. І на Книжковому Арсеналі. У PinchukArtCentre представлять антологію про деколонізацію українського мистецтва. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 25 трав. Марія Галіна відмовилася від літературної премії «Дар». – Інф.](#)

Українська літературна газета. – 2025. – 25 трав. У Варшаві презентують антологію українськомовного письменства Підляшшя. – Інф.

Українська літературна газета. – 2025. – 23 трав. В Україні з'явилося нове видавництво, що планує змінювати світогляд і видавати літературу досвіду. – Інф.

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Мазепа і його європейський вибір: у Лаврі відкрили виставку про державника, який випередив час. – Петришин О.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Києво-Печерській лаврі відкрилася виставка артефактів доби гетьмана Мазепи. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 24 трав. Унікальні документи й артефакти: у Києві відкрили виставку про європейський вибір Мазепи. – Лебедина О.

Україна молода. – 2025. – 25 трав. Китаївський скарб з Мишаловки: у Нацмузеї історії України відкриють унікальну експозицію. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 25 трав. Загадкова знахідка з Мишаловки: столичний музей представить рідкісні артефакти. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2025. – 25 трав. У Національному музеї історії України відкриють експозицію Китаївського скарбу з Мишаловки. – Інф.

Україна молода. – 2025. – 25 трав. У Київському міжнародному університеті відкриють Музей Сергія Параджанова. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Київському міжнародному університеті відкриють музей Параджанова. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 25 трав. «Це просто ганебно»: Ліна Костенко розкритикувала влади столиці за відсутність музею Івана Марчука. – Чекін Д.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Профільний комітет Ради триматиме на контролі ситуацію в Лаврі та Софії Київській – Потураєв. – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Асоціація музеїв закликає Зеленського втрутитися в ситуацію довкола заповідників «Києво-Печерська лавра» і «Софія Київська». – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Точицький про заяви щодо тиску на «Софію Київську»: я цього тиску не відчуваю. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 25 трав. Як кропивницькі етнодослідниці «оживили» тисячу народних пісень. – Липа М.

Вечірній Київ. – 2025. – 25 трав. Збереження історії: на Подолі відновили фасад будинку Христини Казарновської. – Асадчева Т.

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. На Прикарпатті ініціюють внесення пір'яного

[вінка у перелік нематеріальної культурної спадщини. – Інф.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Києві відбудеться фестиваль нацменшин України UNIDAY. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. В Одесі пройде фестиваль ромської культури. – Інф.](#)

Міжнародне співробітництво

[Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Німеччині програму підтримки UKRAINE відзначили премією культурного спонсорства. – Інф.](#)

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В Україні відзначають День слов'янської писемності та культури. – Інф.

День слов'янської писемності та культури є не лише даниною минулому, але й нагадуванням про те, що мова об'єднує націю. У привітанні Міністерства культури та стратегічних комунікацій зазначено: «Щороку 24 травня в Україні відзначають День слов'янської писемності та культури. Сьогодні вшановуємо пам'ять святих Кирила і Мефодія». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996550-v-ukraini-vidznacaut-den-slovanskoi-pisemnosti-ta-kulturi.html>

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Ніно Катамадзе вручили орден княгині Ольги. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький вручив орден княгині Ольги III ступеня грузинській джазовій співачці Ніно Катамадзе. Згідно з Указом Президента Володимира Зеленського Ніно Катамадзе нагороджена за значний особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України, а також за популяризацію української культури у світі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996314-nino-katamadze-vrucili-orden-knagini-olgi.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Історії героїв повинні стати взірцем у вихованні нового покоління українців – генерал-майор Гордійчук. – Інф.

Історії про героїв російсько-української війни повинні стати взірцем у процесі виховання нового покоління українців. На цьому наголосив генерал-майор ЗСУ, Герой України Ігор Гордійчук під час дискусії в Укрінформі «Герої ХХІ століття: хто вони?», яку організувало Головне управління розвідки Міноборони з нагоди Дня Героїв. Дискусія відбулася за участі кінорежисера і актора Ахтема Сеїтаблаєва, військовослужбовця і прозаїка Анатолія Дністрового, шеф-редакторки медіаресурсу «Детектор медіа» Наталії Лигачової-Чернолуцької, генерального директора Національного музею історії України у Другій світовій війні Юрія Савчука і модератора – представниці Головного управління розвідки Міноборони Ольги Мосьондз. Докладно про перебіг події:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996599-istorii-geroiv-povinni-stati-vzircem-u-vihovanni-novogo-pokolinna-ukrainciv-generalmajor-gordijcuk.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В українських медіа та кіно до 2014 року майже не розповідали про наших військових – медіа експерт. – Інф.

В українських медіа та кіноіндустрії до 2014 року майже не розповідали про українських військових, і це велика прогалина. Таку думку висловила шеф-редакторка «Детектор медіа» Наталія Лигачова-Чернолуцька під час дискусії в

Укрінформі «Герої ХХІ століття: хто вони?». «Що стосується кіно, то першим твором був серіал, пригодницька драма «Гвардія»... З того, що розповідають сценаристи та режисери, ми знаємо, що пішли або комедії, або інші теми, тобто інтересу у держави до серіального масового виробництва пригодницько-драматичних, героїчних творів немає. Одним з хороших прикладів багатосерійної картини є «Прикордонники», – вважає медіаекспертка. Також Наталія Лигачова-Чернолуцька звернула увагу на те, що у медіа військовослужбовці часто виступають ньюзмейкерами, які здебільшого розповідають про стан справ на їхньому відтинку лінії оборони. Проте журналістам варто також приділяти увагу персональним історіям військовослужбовців, вважає вона. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3996700-v-ukrainskih-media-ta-kino-do-2014-roku-majze-ne-rozpovidali-pro-nasih-vijskovih-mediaekspert.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Письменник Дністровий: Потрібно на державному рівні популяризувати героїв війни. – Інф.

З 2014 року в Україні відбувся розквіт воєнної літератури – з'явилися романи, есеї, поезія і воєнні репортажі. Наразі одним із завдань художньої культури є пропрацювати героїзм цілої нації і окремих героїв війни. Про це зазначив український письменник Анатолій Дністровий під час панельної дискусії в Укрінформі «Герої ХХІ століття. Хто вони». «Раніше тематика військових в літературі була маргіналізована. З 2014 року відбулася величезна трансформація. Текстова культура сьогодні, яка стосується воєнної тематики, унікальна. З'явився потужний воєнний нон-фікшн, есеїстика, щоденники, воєнні репортажі. Художніх романів починає з'являтися все більше і більше», – сказав він. Крім того, почала з'являтися так звана комбатантська література, коли художні тексти пишуть не професійні автори, а безпосередньо учасники бойових дій. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996252-pismennik-dnistrovij-potribno-na-derzavnomu-rivni-popularizuvati-geroiv-vijni.html>

Медіа

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. Незалежні регіональні видавці України здобули найвищу нагороду міжнародного конкурсу. – Інф.

Асоціація «Незалежні регіональні видавці України» здобула найвищу нагороду міжнародного конкурсу INMA Global Media Awards 2025 – гран-прі Best in Show, а також отримала повне визнання одразу в чотирьох категоріях. Церемонія нагородження відбулася в Edison Ballroom у Нью-Йорку, США. Загалом INMA відзначила 40 лауреатів першого місця у 20-ти категоріях, присвячених інноваціям у медіа: від підписок і реклами до штучного інтелекту та редакційної трансформації. Українська асоціація отримала визнання за медіакампанію «Врятувати свободу: Кампанія за порятунок української регіональної журналістики» (Rescuing Freedom: The Campaign to Save Ukrainian Regional Journalism) одразу у чотирьох категоріях, включно з найвищими титулами – «Найкращий європейський проєкт» та «Найкращий світовий

проект». «Перемога української ініціативи стала символом міжнародного визнання ролі незалежної регіональної журналістики в часи війни. За 11 років війни в Україні ми зрозуміли, що солідарність – це не просто слово», – зазначила директорка АНРВУ Оксана Бровко. Медіапремія INMA Global Media Awards 2025 була заснована у 1937 році. Відзнаку отримують медіакомпанії як знак визнання та вдячності за їх видатні внески у розвиток медіасередовища та журналістики у всьому світі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996654-nezalezni-regionalni-vidavci-ukraini-zdobuli-najvisu-nagorodu-miznarodnogo-konkursu.html>

Регіональна культурна політика

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. У столичному конкурсі «Мистецький горизонт» взяли участь півтори тисячі юних киян, – Вікторія Муха. – Новосвітня К.

Започаткований минулого року Київською міською радою конкурс проходить у три етапи: відбірковий, районний та міський (фінал), де професійне журі визначає найкращих у кожній номінації. Як зазначила депутатка Київської міської ради, голова постійної комісії з питань культури, туризму та суспільних комунікацій Вікторія Муха, попереду фінальний – міський – етап і визначення лауреатів, які отримають винагороду та дипломи від мера Києва Віталія Кличка. Номінації конкурсу: вокальне мистецтво; музичне мистецтво: фортепіано та струнні інструменти; музичне мистецтво: народні та духові інструменти; сценічне мистецтво (театральне, циркове, фольклорне); хореографічне мистецтво (народно-сценічний, бальний, класичний, сучасний танець); образотворче мистецтво (декоративно-ужиткове, живопис, рисунок, композиція). Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112809/>

Театр

NV. – 2025. – 23 трав. Замість скандального Білоуса. Молодий театр очолив театральний режисер Станіслав Мойсеєв. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Станіслав Мойсеєв очолив Молодий театр. – Скотнікова О.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Молодий театр у Києві очолить Станіслав Мойсеєв. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. Київський Молодий театр очолить режисер Станіслав Мойсеєв. – Думан В.

Молодий театр очолить режисер Станіслав Мойсеєв після того, як посаду під тиском спільноти залишив Андрій Білоус, якого звинувачували в харасменті та сексуальних домаганнях. Про зміни у Молодому театрі повідомило «Суспільне» із посиланням на власні джерела у театрі. Це вдруге, коли Станіслав Мойсеєв очолюватиме Молодий театр. Вперше він керував ним з 1996 по 2012 роки. За його керівництва на сцені театру свої вистави поставили українські й закордонні режисери, як-от Дмитро Богомазов, Дмитро Лазорко, Ігор Славінський, Бела Мєро (Угорщина), Крістоф Фьотрі (Франція). Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/stanislav-moyseyev-ocholiv-molodiy-teatr-zamist-andriya-bilousa-yakogo-zvinuvachuyut-u-domaganniyah-50516357.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112844/>
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996136-molodij-teatr-u-kievi-ocolit-stanislav-mojseev.html>
<https://zn.ua/ukr/CULTURE/kijivskij-molodij-teatr-ocholit-rezhiser-stanislav-mojsejev.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Київський балет танцює у стилі Бурнонвіля: у столиці відбулася унікальна мистецька подія. – Асадчева Т.

Нещодавно сцена Національної опери України стала майданчиком для вишуканого балетного дійства – вечора «Крила дружби – Данія та Україна», що об'єднав українську балетну майстерність із данськими хореографічними традиціями. У заході взяли участь провідні артисти балетної трупі театру. Особливим гостем вечора данський хореограф Френк Андерсен – відомий балетний танцівник, постановник та популяризатор школи Августа Бурнонвіля. Напередодні концерту Френк Андерсен провів лекцію та майстер-клас, де розповів про традиції данської балетної школи, а також про життєвий шлях та творчий спадок легендарного балетмейстера Августа Бурнонвіля. Під час майстер-класу провідні солісти балету Національної опери України Ілона Кравченко та Микита Сухоруков, а також Карина Тельвар і Олексій Швидкий продемонстрували у практичній частині витонченість та елегантність стилю Бурнонвіля на прикладі фрагментів балету «Фестиваль квітів у Дженцано». Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112805/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. «Наталка Полтавка» святкує 20-річчя на сцені Театру Франка. – Резніченко В.

У травні 2025 року Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка відзначає 20-річчя прем'єри однієї з найвідоміших і найулюбленіших постановок – «Наталки Полтавки». З нагоди визначної дати у театрі відкрито ювілейну експозицію, присвячену історії вистави. Прем'єра адаптованої «Наталки Полтавки» відбулася 27 травня 2005 року. Відтоді постановка пройшла шлях від національного дебюту до міжнародного визнання. Уже в червні того ж року вистава здобула перемогу на фестивалі «Галичина» у Перемишлі, а згодом гастролювала в містах України, країн Європи та США. Візія постановки ґрунтується на рішенні франківців вдихнути в текст Івана Котляревського нове життя – оживити класику, а не зберігати її під склом музейного спокою. Важливою частиною цього процесу стало музичне оформлення: музикант Олег Скрипка долучився до проєкту, створивши адаптацію мелодій Миколи Лисенка. У виставі немає фонограм – музика звучить наживо завдяки оркестру під керівництвом Володимира Гданського. Сценографія та костюми були створені з урахуванням естетики сучасного театру. В експозиції виставки представлено фотографії з різних етапів постановки, починаючи від перших показів і завершуючи найсвіжішими версіями. Особливе місце займають ескізи сценографії та інтермедійної завіси, створені сценографом Андрієм Александровичем, а також костюми від

художниці Людмили Нагорної. Відвідувачі також можуть побачити оригінальні афіші, реквізит та імпровізовані костюми персонажів. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/natalka-poltavka-svjatkuje-20-richchja-na-stseni-teatru-franka.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. На вокзалі у Чернівцях зіграли виставу для ветеранів і туристів. – Інф.

На залізничному вокзалі у Чернівцях актори обласного театру зіграли виставу «Зірка без імені». Про це у Фейсбуці повідомив начальник Чернівецької ОВА Руслан Запаранюк. «Вперше центральний зал залізничного вокзалу Чернівців перетворився на унікальний театральний простір. З ініціативи Чернівецької ОВА, у межах нашого проєкту «Мандротерапія», актори Чернівецького академічного музично-драматичного театру імені Ольги Кобилянської представили тут адаптовану постановку п'єси «Зірка без імені» Міхая Себастьяна. Першими глядачами вистави стали наші воїни, які проходять реабілітацію на Буковині, та амбасадори проєкту Чернівецької ОВА «Сталь». А також чернівчани і туристи з різних куточків України», – зазначив посадовець. Він зауважив, що подібними культурними заходами організатори намагаються допомогти пораненим захисникам і захисницям ментально та фізично відновитися. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996689-na-vokzali-u-cernivcah-zigrali-vistavu-dla-veteraniv-i-turistiv.html>

Візуальні мистецтва

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Простір натюрморту: у столиці триває виставка закарпатської художниці Ангеліни Гафинець. – Катаєва М.

До виставкового проєкту «Простір натюрморту», представленого в Національному музеї Тараса Шевченка, увійшли 30 живописних полотен Ангеліни Гафинець, створених за останніх 10 років. За словами куратора виставки Юрія Комелькова, роботи Ангеліни Гафинець поєднують класичний натюрморт та абстрактний живопис. Виставка «Простір натюрморту» триватиме до 1 червня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112761/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 23 трав. В Українському домі стартувала виставка «ПроЗорі»: спадщина митців, що формували культурне обличчя Києва. – Резніченко В.

У Києві в Українському домі відкрилася масштабна виставка «ПроЗорі». Проєкт присвячено видатним київським художникам другої половини ХХ століття – Федору Тетяничу, Валерію Ламаху, Аді Рибачук, Володимирі Мельніченку та Флоріану Юр'єву. Їхня творчість залишила глибокий слід у візуальній культурі післявоєнного Києва, і тепер уперше в такому масштабі представлена публіці. Виставка «ПроЗорі» об'єднала понад дві сотні експонатів, серед яких – живопис, графіка, скульптура, архівні документи, фото та особисті спогади. Частина робіт виставлена вперше. Особливу атмосферу

експозиції створюють мультимедійні інструменти – мапінг, анімація, звукові інсталяції. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/v-ukrajinskomu-domi-startuvala-vistavka-prozori-spadshchina-mittsiv-shcho-formuvali-kulturne-oblichchja-kijeva.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. У Києві презентували документальний фільм про українську війну, яку зняв французький режисер. – Марків Н.

23 травня стрічку «Ми – Україна» показали в Києві у Палаці дітей та юнацтва. Днями її презентували у Брюсселі, а надалі режисер планує представити кіно на світових майданчиках. Документальний фільм «Ми – Україна» створив режисер Фредерік Лаффон у співпраці міст-побратимів Києва та Брюсселя. «Протягом трьох років повномасштабної війни команда фільму знімала наслідки агресії росії проти України, руйнування, а також життя і будні українців, силу нашого спротиву, нашу культуру, традиції та фольклор», – зазначив під час презентації фільму мер столиці Віталій Кличко. У презентації документального фільму взяли участь представники дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні, діячі культури і люди, що стали героями стрічки. Кияни матимуть змогу переглянути стрічку та поспілкуватися з режисером Фредеріком Лаффоном в Музеї Івана Гончара 25 травня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112813/>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. В Одесі знімають художній фільм про Олександра Довженка. – Інф.

В Одесі проходять зйомки художнього фільму про засновника українського кінематографа Олександра Довженка, тизер якого презентували на Каннському кінофестивалі. Про це у Фейсбуці повідомляє Одеський міський голова Геннадій Труханов, який побував на знімальному майданчику. Це спільний проєкт за участю українських та іноземних продюсерів. У головній ролі – актор Григорій Бакланов, режисер стрічки – Костянтин Коновалов. Фільм «Довженко. Легенда українського кіно» переносить глядачів у 1926 рік. Молодий Довженко приїздить до Одеси, аби зняти свій перший фільм – не на догоду ідеології, а заради мистецтва. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996694-v-odesi-znimaut-hudoznij-film-pro-oleksandra-dovzenka.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 трав. У МКСК відбулася зустріч з продюсером фільму «Камінь, папір, ножиці» про війну в Україні. – Інф.

Перший заступник міністра культури та стратегічних комунікацій Галина Григоренко зустрілась з Хайдером Ротшильдом Хузиром – британським кінопродюсером фільму «Камінь, папір, ножиці», який здобув премію BAFTA 2025 у категорії «Найкращий британський короткометражний фільм». Під час зустрічі йшлося про подальше представлення стрічки в Україні та світі, а також про нові можливості донесення правди про війну в Україні через кіно. Галина Григоренко підкреслила важливість мистецьких ініціатив, що посилюють

присутність української тематики у світовому культурному просторі та висловила зацікавленість у співпраці щодо розширення аудиторії стрічки. У стрічці знялися Олександр Рудинський, Сергій Калантай і Юрій Радіонов. Фільм створений у співпраці з українською спільнотою та вже здобув визнання на низці міжнародних фестивалів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996380-u-mnsk-vidbulasa-zustric-z-produserom-filmu-kamin-papir-nozici-pro-vijnu-v-ukraini.html>

Україна молода. – 2025. – 23 трав. New York Festivals 2025: фільм про масові вбивства в окупованій Бучі отримав «золото». – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Фільм-розслідування «Буча. Вбивство самооборонця Побігая» отримав нагороду у США. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 23 трав. Фільм про масові вбивства в Бучі здобув золоту нагороду телекінопремії New York Festivals. – Гриненко В.

Золоту нагороду телекінопремії New York Festivals 2025 виборов фільм української служби «Радіо Свобода»: стрічка розповідає про масові вбивства у Бучі під її час окупації російськими варварами. Він є переможцем у номінації «Права людини». Фільм «Буча. Вбивство самооборонця Побігая» – це друга частина розслідування журналіста Дмитра Джулая про масові вбивства у Бучі під час російської окупації у березні 2022 року. У ньому дослідили обставини розстрілів та назвали імена російських військових, які можуть бути причетними до страти місцевого самооборонця Олексія Побігая. Переможців премії оголосили ввечері 22 травня у Нью-Йорку під час віртуального гала-вечора Storytellers. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189517/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996237-filmrozsliduvanna-buca-vbivstvo-samooboronca-pobigaa-otrimav-nagorodu-u-ssa.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/363049-film-pro-masovi-vbivstva-v-buchi-zdobuv-zolotu-nagorodu-telekinopremiyi-new-york-festivals>

NV. – 2025. – 23 трав. Останнє кохання у Всесвіті. Вийшов трейлер українського науково-фантастичного фільму «Ти – космос». – Інф.

Вийшов офіційний трейлер українського науково-фантастичного фільму «Ти – космос» режисера Павла Острікова – одного з найамбітніших проєктів сучасного українського кіно. Прем'єра фільму відбулася на Міжнародному кінофестивалі у Торонто в 2024 році. Фільм став лауреатом фестивалів науково-фантастичних фільмів у Стразбурзі, Трієсті, Парижі та Бостоні. В українському прокаті – з 20 листопада. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/viyshov-treyler-ukrajinskogo-naukovo-fantastichnogo-filmu-ti-kosmos-pavla-ostrikova-video-50516328.html>

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Вийшов тизер історичного пригодницького фільму «Троє». – Інф.

У мережі опублікували тизер-трейлер історичного пригодницького фільму «Троє» режисера Івана Кравчишина, повідомляє Державне агентство України з питань кіно. Події фільму відбуваються під час війни за незалежність України 1917–1921 років. Стрічку створено компанією «Директорія Кіно» за підтримки Держкіно. У прокат фільм вийде 21 серпня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996170-vijsov-tizer-istoricnogo-prigodnickogo-filmu-troe.html>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. Еволюція доступності культури (Чому нам варто переймати міжнародний досвід пристосування пам'яток архітектури?). – Корнійчук Б., Хілько Н.

«З 19 до 25 травня в Україні вперше відбувається Національний тиждень безбар'єрності, який ініціювали Міністерство культури та стратегічних комунікацій України спільно з Міністерством розвитку громад та територій України та радницею – уповноваженою Президента України з питань безбар'єрності Тетяною Ломакіною. Основна мета – сформувати суспільну культуру толерантності і відповідальності, сприяти врахуванню потреб людей з інвалідністю у сфері культури, освіти, транспорту, міського середовища. Війна стала каталізатором для активізації державної політики у сфері безбар'єрності. Питання загострилося з початком повномасштабного вторгнення, адже через активні бойові дії кількість людей з інвалідністю почала стрімко зростати і серед військових, і серед цивільних... Україна вже зробила кроки назустріч інклюзивному розвитку сфери культури, зокрема, ухвалено Національну стратегію із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Однак постає питання: як впровадити зміни так, щоб зробити пам'ятки архітектури доступнішими і водночас зберегти їхню автентичність та цінність? Успішні міжнародні кейси демонструють, що це – реально. Важливо розробити практичні механізми реставрації з урахуванням адаптаційних вимог, упровадити дорожню карту і зміцнити законодавчу базу. Експерти Офісу підтримки відновлення при Міністерстві культури та стратегічних комунікацій проаналізували світовий досвід пристосування пам'яток до потреб людей з інвалідністю. Згодом, після публічних обговорень, ці дослідження ляжуть у основу відповідних рекомендацій для балансоутримувачів пам'яток. Робота над цим документом вже триває...». Далі у статті – про досвід пристосування пам'яток до потреб людей з інвалідністю у Великій Британії, США, Іспанії, Японії, Німеччині. «... Україна, з ухваленням Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, вже зробила кроки назустріч інклюзивному розвитку сфери культури. Реальні зміни відбуваються в багатьох закладах, які поступово впроваджують тактильні моделі, безбар'єрну інфраструктуру, аудіогіди та вистави жестовою мовою. Наприклад, Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка у Києві активно працює над створенням безбар'єрного простору для всіх

відвідувачів. Ще кілька років тому установа зіштовхувалася з викликами, характерними для багатьох історичних театрів, – відсутністю відповідних засобів для людей з інвалідністю. Однак театр запровадив низку заходів, що зробили його доступним для всіх. Зокрема, влаштував пандуси та зручні під'їзди для маломобільних відвідувачів, упровадив тактильні доріжки, установив системи субтитрів. Театр став прикладом того, що історична і культурна спадщина може і повинна бути доступною для всіх. Це не просто технічна модернізація, а передусім – повага до кожного глядача та його прав... Інші українські міста також активно працюють у цьому напрямі. У Львівському палаці мистецтв нещодавно з'явилися ліфт, пандус і підйомник... Національний театр імені Марії Заньковецької та Львівська національна галерея мистецтв імені Бориса Возницького також обладнали свою інфраструктуру до потреб людей з інвалідністю... В Одеському національному академічному театрі опери та балету використовують субтитри, переклад жестовою мовою та звукоопис. Простір адаптовано відповідно до потреб маломобільних груп населення... У Дніпровській опері на головному вході з'явився пандус, кнопка виклику та вечірнє підсвічування... Цьогоріч Міністерство культури та стратегічних комунікацій України презентувало та розпочало роботу над пріоритетним проєктом «Культура без бар'єрів». Метою проєкту є забезпечення рівного доступу до культурних послуг та інфраструктури для всіх громадян, зокрема для маломобільних груп, людей з інвалідністю, а також людей із порушеннями зору, слуху та інтелектуального розвитку. У 2018 році Україна ухвалила нормативно-правовий акт «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (ДБН В.2.2-40:2018), що закріплює стандарти і вимоги до проєктування безбар'єрних просторів. Це нормативно-правове підґрунтя дає змогу модернізувати та зводити об'єкти з урахуванням потреб людей з різними можливостями. Однак для досягнення справді інклюзивного і рівноправного суспільства потрібно впроваджувати сучасні технології та стандарти у всіх сферах, зокрема, в культурі. Це містить не лише технічні рішення, а й формування культури толерантності і поваги, людиноцентричність, просвіту та залучення громадськості, щоб інклюзивність стала невід'ємною частиною способу життя...». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3995938-evolucia-dostupnosti-kulturi.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Бібліотеки та музеї столиці стають безбар'єрними: що зроблено. – Новосвітня К.

Київ поступово стає більш доступним для всіх, зокрема для людей з інвалідністю та осіб з числа маломобільних груп. У столичних бібліотеках і музеях облаштовують пандуси і тактильну плитку, закупають книжки шрифтом Брайля, електронні переносні відеолупи, встановлюють мнемосхеми, проводять екскурсії з перекладачем жестової мови тощо. Про це повідомляють у Департаменті культури КМДА. Так, 6 із 9 будівель бібліотек і 15 із 29 будівель музеїв, підпорядкованих Департаменту, пристосовані для відвідування людьми на кріслах колісних. Зокрема, у Музеї гетьманства придбали павільйон

і комплект складаних меблів для проведення майстер-класів та інших заходів для осіб з інвалідністю. Простори музеїв доповнюватимуться мнемосхемами, аудіосупроводом до них, тексти до експозицій – шрифтом Брайля, а також макетами окремих експонатів. Мнемосхеми уже встановлені у філіях Музею історії міста Києва – Музеї шістдесятництва, Музеї Шолом-Алейхема та Музеї «Садиба на Кудрявці», Національному музеї «Київська картинна галерея», Національному музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків. Для кращої комунікації з відвідувачами, зокрема з людьми з порушеннями слуху, Департамент культури налагодив співпрацю з експертами Українського товариства глухих (УТОГ), Громадської спілки «Ліга Сильних» та Київського міського центру народної творчості та культурологічних досліджень. І у 2024 році 150 представників міських закладів культури пройшли навчання базовим навичкам жестової мови. Для кращого обслуговування людей з порушеннями зору Центральна бібліотека ім. Тараса Шевченка придбала електронні переносні відеолупи. Це дає можливість збільшувати друковані тексти. Також бібліотеки закупають книжки шрифтом Брайля. Зокрема, Публічна бібліотека ім. Лесі Українки для дорослих м. Києва одержала 50 примірників довідника «30 перлин Києва» з використанням шрифту Брайля. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112821/>

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Київ впроваджує в закладах культури альтернативний інформаційний супровід: де і що зробили. – Новосвітня К.

Мова йде про аудіодискрипцію, переклад жестовою мовою та субтитри. Так створюють сприятливі умови для відвідувачів із порушеннями слуху та зору. За підтримки Українського культурного фонду у столиці втілили інклюзивний проєкт тактильної адаптації вистав для глядачів Київського національного академічного театру оперети. Він став першим закладом у столиці, який реалізував доступні вистави для відвідувачів із порушеннями зору. Вистави проводять за попереднім замовленням квитків протягом року. Також є безкоштовна послуга аудіодискрипції – завдяки гранту від Українського культурного фонду Про це повідомляє Департамент культури КМДА. Київський академічний театр юного глядача на Липках демонструє виставу «Хто росте у парку» з урахуванням сприйняття незрячих та слабозорих глядачів. А на 2025 рік заклад виділив кошти з власного бюджету на послуги аудіодискрипції. Київський академічний театр на Печерську проводить вистави для людей з порушеннями слуху. Сурдопереклад вистав за попереднім замовленням здійснюється на кожному виставу. У Київському академічному драматичному театрі на Подолі також закупили й адаптували систему аудіодискрипції. Окрім цього, для людей із порушеннями слуху тут відбуваються вистави за допомогою титрування. Київський академічний театр ляльок розробив концепцію екскурсії для осіб із порушеннями зору. Для глядачів із порушеннями слуху театр адаптував виставу «Івасик-Телесик». Також щомісячно там тривають постановки, перекладені жестовою мовою. Київський муніципальний академічний театр ляльок на лівому березі Дніпра уклав договір про співпрацю з Київською організацією Українського

товариства глухих. Її фахівці безоплатно перекладають вистави жестовою мовою, а також беруть участь у підготовці та проведенні спільних заходів. Окрім цього, представники театрів проходять спеціалізовані тренінги, вивчають базові навички жестової мови, аудіодискрипцію тощо. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112816/>

Література

NV. – 2025. – 23 трав. І на Книжковому Арсеналі. У PinchukArtCentre представлять антологію про деколонізацію українського мистецтва. – Інф.

28 травня у PinchukArtCentre відбудеться презентація видання «Повернення історії. Деколоніальність та мистецтво в Україні після 1991 року», яке стало результатом дворічної роботи Дослідницької платформи артцентру. Участь у презентації візьмуть кураторка та культурна критикиня, редакторка-упорядниця антології Катерина Ботанова, критикиня та куратора Мілена Хомченко, культурологиня, арткритикиня Євгенія Буцикіна і артдиректорка, книжкова дизайнерка Катерина Смолярова. Також презентація книги відбудеться на Книжковому Арсеналі 31 травня під час дискусійної панелі «Чи є у деколонізації кінець? Війна та мистецькі практики в Україні». Учасниками дискусії стануть Мілена Хомченко і Євгенія Буцикіна, а також професор гуманітарних в Університеті Саймона Фрейзера у Ванкувері, Канада, Адріан Івахів. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/pinchukartcentre-vipustiv-knigu-pro-dekolonizaciyu-ukrajinskogo-suchasnogo-mistectva-50516505.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 25 трав. Марія Галіна відмовилася від літературної премії «Дар». – Інф.

Російськомовна літераторка українського походження Марія Галіна відмовилася від присудженої їй за книгу «Біля війни. Одеса. Лютий 2022 – лютий 2023» літературної премії «Дар». Премію створив російський письменник Михайло Шишкін, який понад 30 років живе у Швейцарії, з метою «підтримки російськомовної літератури – незалежно від країни, в якій вона твориться». Марія Галіна, членкиня українського ПЕН, назвала причиною відмови як політичні обставини, так і принципову незгоду з ідеєю підтримки російськомовної культури в умовах війни. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/mariia-galina-vidmovylasia-vid-literaturnoi-premii-dar/>

Українська літературна газета. – 2025. – 25 трав. У Варшаві презентують антологію українськомовного письменства Підляшшя. – Інф.

26 травня в Інституті славістики Польської академії наук відбудеться презентація антології «Країна свого слова», яка вперше комплексно представляє українськомовну літературу Підляшшя. У рамках заходу автор антології, історик Юрій Гаврилюк, прочитає лекцію «Історичний контекст літературної творчості українською мовою на Підляшші». Антологія є першою настільки широкою спробою зібрати літературну спадщину Підляшшя,

створену українською мовою – як літературною, так і місцевими говорами. На понад 500 сторінках зібрано твори 77 авторів XIX–XXI століть, а також анонімні тексти та народну творчість. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/podiji-literaturi/u-varshavi-prezentuiut-antolohiiu-ukrainskomovnoho-pysmenstva-pidliashsia/>

Українська літературна газета. – 2025. – 23 трав. В Україні з'явилося нове видавництво, що планує змінювати світогляд і видавати літературу досвіду. – Інф.

В Україні запустили нове незалежне видавництво «Хто це?». Його засновники: видавчиня Кіра Кос (punkt publishing, LA BOUSSOLE), письменниця Ірина Виговська та Валентин Черненко, CEO та кофаундер UATechnology. «Хто це» позиціонує себе як видавництво літератури досвіду, що видаватиме книги українських та світових авторів, в яких можна знайти відповіді на питання щодо стосунків, тривожності, залежності тощо. Першою книгою «Хто це?» став бестселер західного ринку «Як бути дорослим у стосунках. П'ять складових зрілої любові» від американського психотерапевта Девіда Річо. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/v-ukraini-z-iavylosia-nove-vydavnytstvo-shcho-planuie-zminiuvaty-svitohliad-i-vydavaty-literaturu-dosvidu/>

Музейна справа

Вечірній Київ. – 2025. – 23 трав. Мазепа і його європейський вибір: у Лаврі відкрили виставку про державника, який випередив час. – Петришин О.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Києво-Печерській лаврі відкрилася виставка артефактів доби гетьмана Мазепи. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 24 трав. Унікальні документи й артефакти: у Києві відкрили виставку про європейський вибір Мазепи. – Лебедина О.

23 травня у Києво-Печерській лаврі запрацювала одна з наймасштабніших виставок «Мазепа. Стратегія європейської України». У семи залах четвертого корпусу Національного заповідника представлено унікальні артефакти мазепинської доби. Під час відкриття учасники – від науковців до представників влади – говорили про значення виставки по-різному. Міністр культури Микола Точицький наголосив на ролі гетьмана як європейського лідера, а в. о. директорки заповідника Світлана Котляревська акцентувала увагу на співпраці музеїв під час підготовки експозиції і символічному переосмисленні самої Лаври. Про те, чому саме доба Івана Мазепи виявилася настільки важливою для виставки, розповіла директорка Скарбниці Національного музею історії України Наталія Панченко. Куратор виставки, кандидат історичних наук, викладач Києво-Могилянської академії Ярослав Затилюк називає нинішню експозицію не просто новим проєктом, а реінкарнацією виставки, що вперше відкрилася в червні 2022 року, у день голосування за надання Україні статусу кандидата в ЄС. Тоді вона півтора року працювала в Національному музеї історії України. Головна зберігачка фондів Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» Ірина Мартинюк називає

виставку глибоко особистою й водночас професійною справою – результатом тривалої наукової роботи з вивчення спадщини гетьмана Івана Мазепи. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112847/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996287-u-kievopecerskij-lavri-vidkrilasa-vistavka-artefaktiv-dobi-getmana-mazepi.html>

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/unikalni-dokumenti-j-artefakti-u-kijevi-vidkrili-vistavku-pro-jevropejskij-vibir-mazepi.html>

Україна молода. – 2025. – 25 трав. Китаївський скарб з Мишаловки: у Нацмузеї історії України відкриють унікальну експозицію. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 25 трав. Загадкова знахідка з Мишоловки: столичний музей представить рідкісні артефакти. – Асадчева Т.; Укрінформ. – 2025. – 25 трав. У Національному музеї історії України відкриють експозицію Китаївського скарбу з Мишаловки. – Інф.

У Національному музеї історії України в неділю 25 травня відбудеться відкриття унікальної експозиції – Китаївського скарбу з Мишаловки, знайденого понад 125 років тому поблизу Китаєва, що на околиці сучасного Києва. Скарб складається з 11 платіжних гривень, серед яких – рідкісні чернігівські гривні, що зустрічаються в давньоруських знахідках вкрай рідко та завжди окремо від інших типів платіжних гривень. Також у складі скарбу – 21 накладка від поясів, виготовлених, ймовірно, у Середній Азії чи Ірані. За історичними даними, скарб був прихований у кінці XI – на початку XII століття. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189535/>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112812/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3996719-u-nacionalnomu-muzei-istorii-ukraini-vidkriut-ekspoziciu-kitaivskogo-skarbu-z-misalovki.html>

Україна молода. – 2025. – 25 трав. У Київському міжнародному університеті відкриють Музей Сергія Параджанова. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Київському міжнародному університеті відкриють музей Параджанова. – Інф.

27 травня в Київському міжнародному університеті відкриють культурно-освітній простір, присвячений життю та творчості Сергія Параджанова. На відкритті на гостей чекатимуть: презентація експозиції, що містить рідкісні матеріали, колажі, особисті речі Параджанова; авторські інсталяції, присвячені творчості митця; виступи діячів культури, мистецтва, представників національних спільнот України; показ вистави «Тіні забутих предків» у виконанні акторів Київського академічного театру «Берегиня». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189525/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996129-u-kiivskomu-miznarodnomu-universiteti-vidkriut-muzej-paradzanova.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 25 трав. «Це просто ганебно»: Ліна Костенко розкритикувала влади столиці за відсутність музею Івана Марчука. – Чекін Д.

Ліна Костенко розкритикувала відсутність музею художника Івана Марчука у Києві. В інтерв'ю громадській ініціативі «Голка» у рамках проєкту «Києве мій» вона наголосила на тому, що їй важко пробачити «багаторічну недалекоглядність» влад столиці. Письменниця зазначила, що Іван Марчук є одним з найвидатніших українських художників. За її словами, музей на його честь міг би розташуватися в стінах садиби Мурашка. Пам'ятка стала б «притягальним культурним магнітом». «Свого часу я зверталась з цією ідеєю до інституцій міста. У відповідь – глухе мовчання. Натомість тепер садиба Мурашка – в аварійному стані, попри теоретичні реставраційні проєкти», – зазначила вона. Водночас сам художник став біженцем та поселився у Відні. Там, продовжує письменниця, у нього масштабна виставка та величезне визнання, багато його картин залишиться поза межами України. Натомість у Києві Господарський суд п'ять років визнав Івана Марчука «боржником», а ділянку під непобудований музей обклав штрафом. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/tse-prosto-hanebno-lina-kostenko-rozkritikuvala-vladi-stolitsi-za-vidsutnist-muzeju-ivana-marchuka.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Профільний комітет Ради триматиме на контролі ситуацію в Лаврі та Софії Київській – Потураєв. – Інф.

Комітет Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики не залишить без уваги ситуацію у національних заповідниках «Києво-Печерська лавра» та «Софія Київська», заявив голова комітету Микита Потураєв. Він зазначив, що про ситуацію у заповідниках в комітеті знають зі ЗМІ і є запитання до претензій, які висуває міністерство до керівництва обох заповідників щодо здійснення господарської діяльності. «Можливо, ці претензії обґрунтовані, але щоб зрозуміти, треба ознайомитися зі звітами. Але там є внутрішня колізія... Річ у тому, що держава не визначилась, і ця системна невизначеність тягнеться вже багато-багато років: чи можна взагалі вести господарську діяльність заповідникам, чи не можна? ...», – зазначив Микита Потураєв. За словами голови комітету, в інших країнах такі об'єкти наповнені життям і дуже важливо, щоб вони були точками тяжіння людей. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1074427.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Асоціація музеїв закликає Зеленського втрутитися в ситуацію довкола заповідників «Києво-Печерська лавра» і «Софія Київська». – Інф.

Асоціація українських музеїв закликає Президента Володимира Зеленського втрутитися в ситуацію довкола національного заповідників «Києво-Печерська лавра» і «Софія Київська». Зазначається, що це першочерговий крок на підтримку генеральної директорки заповідника «Софія Київська» Нелі Куковальської та колишнього генерального директора заповідника «Києво-Печерська лавра» Максима Остапенка. Також йдеться про

те, що події довкола заповідників можуть мати репутаційні наслідки не лише для безпосередніх ініціаторів, але і для всієї країни на міжнародному рівні. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1074108.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 24 трав. Точицький про заяви щодо тиску на «Софію Київську»: я цього тиску не відчуваю. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький у відповідь на заяви колективу Національного заповідника «Софія Київська» про тиск з боку відомства заявив, що не відчуває наявності такого тиску. Міністр підкреслив, що є комісія з перевірки діяльності заповідника, і вона надасть свої висновки. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1074173.html>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 25 трав. Як кропивницькі етнологічні «оживили» тисячу народних пісень. – Липа М.

Команда етнолабораторії «Баба Єлька» зібрала, упорядкувала й видала книгу з понад тисячею народних пісень Кіровоградщини. Для цього Кіровоградщиною здійснили 96 фольклорних експедицій. Окрім знаних козацьких чи ліричних пісень, зібрали дитячий фольклор, історичні, танцювальні й жартівливі пісні, родинно-побутову лірику. Структуру книги організували не за жанрами, як заведено у фольклористиці, а за маршрутами експедицій. Ця масштабна етнографічна робота створена завдяки співпраці співзасновниці «Баби Єльки» Світлани Буланової з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Максима Рильського НАН України та з етномузикологінею Людмилою Єфремовою. Світлана Буланова в інтерв'ю розповіла про книгу «1000 пісень Баби Єльки». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996076-ak-kropivnicki-etnodoslidnici-ozivili-tisacu-narodnih-pisen.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 25 трав. Збереження історії: на Подолі відновили фасад будинку Христини Казарновської. – Асадчева Т.

Будівля на Межигірській, 19 – це щойновиявлена пам'ятка архітектури Києва, що цієї весни отримала оновлений фасад. Споруджений у 1899 році за проектом архітектора Карла Шимана, будинок є яскравим прикладом стилю історизму, з поєднанням ренесансно-барокові архітектурних форм. Він – значущий елемент забудови Подолу кінця XIX століття. Фахівці наголошують, що особлива цінність цієї кам'яниці полягає в її збереженні у первісному вигляді – без надбудов чи значних перебудов. Саме це робить її знаковим історичним об'єктом не лише Подолу, а й усього Києва. У грудні 2024 року власники демонтували скляну конструкцію, повернувши будівлі її первісний вигляд. Останнім етапом стало завершення фасадних робіт у травні 2025 року, що остаточно відновило історичну естетику споруди. «Розскління балкона будинку Христини Казарновської – це відповідальний крок у збереженні

архітектурної спадщини Києва. Масове засклення у минулому позбавило багато історичних споруд автентичності, а повернення відкритого балкона свідчить про розуміння важливості культурної спадщини. Сподіваюся, що цей прецедент стане поштовхом до ширшого відновлення історичних фасадів столиці», – зазначила директорка Департаменту охорони культурної спадщини Марина Соловйова. Вона також повідомила, що ініціатором реставрації став власник приміщення на першому поверсі, Михайло Долотар. Ще до війни він звернувся до Департаменту культури з проханням про відновлення фасаду. Тоді реставрація була можлива за дефектним актом, відповідно до якого власник зобов'язався провести повне відновлення фасаду. Зрештою, всі заплановані роботи були виконані, і будівля повернула свою історичну естетику. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/112753/>

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. На Прикарпатті ініціюють внесення пір'яного вінка у перелік нематеріальної культурної спадщини. – Інф.

На Прикарпатті у Нижньовербізькій громаді ініціюють внесення пір'яного вінка у Національний перелік нематеріальної культурної спадщини України. Про це повідомив начальник відділу Нижньовербізької сільської ради, дослідник традиції із села Великий Ключів Мирослав Васильчук. За його словами, дослідники, серед яких є журналіст, краєзнавець та гуморист Микола Савчук, зібрали чимало світлин, які свідчать про створення пір'яного вінка для нареченої у цих селах ще у 20-х роках минулого століття. Припускають, що цей весільний обряд міг існувати у селах громади і значно раніше. Нині в громаді є близько 10 майстринь, які роблять пір'яний вінок для нареченої. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996172-na-prikarpatti-iniciuut-vnesenna-piranogo-vinka-u-perelik-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Києві відбудеться фестиваль нацменшин України UNIDAY. – Інф.

У Києві відбудеться Фестиваль національних меншин України UNIDAY, присвячений Дню міжнаціональної злагоди та культурного розмаїття. Анонс заходу оприлюднений на сайті Національного комплексу «Експоцентр України» (ВДНГ). Фестиваль проходитиме на ВДНГ 24 травня за участю понад 45 національних меншин (спільнот) України. У програмі – презентація діяльності національно-культурних товариств, виступи музичних і танцювальних колективів, художні виставки та демонстрації народного мистецтва, майстер-класи з традиційних ремесел для дітей і дорослих, лекторії і вікторини, дегустації страв традиційної кухні різних народів, спортивні змагання з національної боротьби. За словами організаторів, окремим блоком стане вшанування військовослужбовців різного етнічного походження. Проєкт UNIDAY підтримує Європейський Союз за програмою «Дім Європи», Рада національних спільнот України. UNIDAY має на меті популяризацію етнічного розмаїття України, розвиток міжетнічного діалогу, демонстрацію культурних,

соціальних, мовних і творчих здобутків національних спільнот у незалежній Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996079-u-kievi-vidbudetsa-festival-nacmensin-ukraini-uniday.html>

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. В Одесі пройде фестиваль ромської культури. – Інф.

В Одесі 24 травня в межах Мультикультурних тижнів відбудеться фестиваль ромської культури. На заході в ротонді Міського саду Одеси виступатимуть заслужений артист України Володимир Карафетов, народний ансамбль циганського танцю «Терне Рома» та шоу-група «Шукарні», Найфлейш Ілана, вихованці ромської організації «Кхаморо» та ін. Також у програмі майстер-класи з танців і рукоділля, дегустація ромських страв, весела естафета, показові бої та спаринги боксерського клубу «Гладіатор». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996141-v-odesi-projde-festival-romskoi-kulturi.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 23 трав. У Німеччині програму підтримки UKRAINE відзначили премією культурного спонсорства. – Інф.

Програма підтримки UKRAINE, заснована фондом мистецтв імені Ернста фон Сіменса за підтримки фонду Германна Ремцма, відзначена німецькою премією культурного спонсорства 2025 року. Про це повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Урочиста церемонія відбулася у Дюссельдорфі. Ця престижна відзнака, що з 2006 року присуджується Культурним об'єднанням німецької економіки, є єдиною в Німеччині міжгалузєвою нагородою за внесок бізнесу у сферу культури. Програма UKRAINE була започаткована у 2022 році у відповідь на повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Програма надає українським музейним працівникам і реставраторам можливість продовжити роботу в музеях Німеччини, підтримує відновлення пошкоджених об'єктів культурної спадщини, а також сприяє співпраці між українськими та німецькими інституціями. Окремі проекти реалізовані за підтримки Siemens Caring Hands e.V., зокрема створення Ukraine Art Aid Center та передача технічного обладнання українським музеям і бібліотекам. Програма профінансувала майже 3 мільйони євро та надала підтримку понад 40 українським фахівцям. Один з її поточних напрямів – реставрація вітражів музею Ханенків у Києві, що мають виняткову художню та історичну цінність. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3996100-u-nimeccini-programu-pidtrimki-ukraine-vidznacili-premieu-kulturnogo-sponsorstva.html>

та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm